

BERGEN KOMMUNE

Slik påvirker salg av barnehagebygg økonomien i barnehagene

Norske barnehager er blitt del av en internasjonal trend der salg og tilbakeleie av velferdseiendom med sikre offentlige leieinntekter tapper driften for midler. Bare mellom 2019 og 2021 ble det solgt barnehagebygg i Norge for over 14,1 milliarder kroner.¹ Eierne av barnehagene fikk milliardgevinster, mens barnehagene måtte inngå lange og dyre avtaler om å leie byggene tilbake. Dette kalles sale-leaseback-avtaler. Dersom det ikke tas grep er det mange kommuner som vil måtte finansiere de skyhøye husleiene i mange tiår framover. Avtalene er derimot svært lukrative for eierne. Derfor vil vi sannsynligvis se enda flere offentlig finansierte barnehagebygg bli solgt til utenlandske selskap, hvis ikke loven skjerpes.

Sale-leaseback er bare én av mange måter å tappe barnehagene for penger. Internfakturering, internlån, konsernbidrag og utbytte er andre eksempler. Midler kan også sluses ut av barnehagene gjennom kunstig høy husleie til nærstående selskap. I dette notatet fokuserer vi på sale-leaseback, som er den nyeste metoden for å hente ut profitt fra offentlig finansierte barnehager.

Mange kommuner har i dag private barnehager med sale-leaseback-avtaler (salg med tilbakeleie). I dette notatet ser vi på Bergen kommune, som per i dag har 45 slike barnehager. Alle er fra de store kjedene. Vi ser at kjede- og tilbakeleie-barnehagene skiller seg negativt ut fra andre private barnehager, ikke bare når det kommer til byggrelaterte kostnader, men også i forhold til bemanning og personalkostnader.

Husleienivået i barnehager med tilbakeleieavtaler er vesentlig høyere enn i andre typer barnehager.² Mens snittet for private barnehager har ligget på rundt 6 prosent, har mange av sale-leaseback-barnehagene et husleienivå på mellom 10 og 15 prosent. En del har også såkalte triple-net-avtaler, som betyr at de i tillegg må betale for vedlikehold, reparasjoner etc.

Barnehager med høy husleie har lav bemanning. Når husleie og andre byggrelaterte kostnader eser ut, vil det nødvendigvis bli mindre å bruke på andre ting. Bemanning utgjør den desidert største kostnaden ved barnehagedrift, og er også den viktigste forutsetningen for kvalitet. Vi ser at de barnehagene med høye byggrelaterte kostnader over tid, har lavere bemanning og personalkostnader enn andre typer barnehager.

Det er hovedsakelig de fire største kjedene – Læringsverkstedet, FUS/Trygge barnehager, Norlandia og Espira – som så langt har benyttet seg av sale-leaseback. Selskapene påstår at leien barnehagene betaler er i henhold til markedspris, men det er store forskjeller mellom husleienivå som betales til utenlandske og/eller nærstående selskap, og andre typer eksterne eiere.³ I en rapport fra 2023, utarbeidet på oppdrag for Kunnskapsdepartementet, konkluderte dessuten revisjonsselskapet BDO at det ikke finnes et velfungerende marked for leie av barnehageeiendom.⁴

I regjeringens forslag til endringer i barnehageloven, står det:

«NÅR BARNEHAGER INNGÅR HUSLEIEAVTALER MED SVÆRT HØY HUSLEIE, GÅR DETTE PÅ BEKOSTNING AV MIDLER BARNEHAGEN KAN BRUKE PÅ DET PEDAGOGISKE TILBUDET.»

Høringsnotat, Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter, 1. sept. 2023, side 17-18.

OM METODE

I notatet benyttes noen utvalgte nøkkeltall for å beskrive forskjeller blant de private barnehagene, spesielt knyttet til barnehager fra de fire store kommersielle kjedene med sale-leaseback-avtaler.

Dersom ikke annet er spesifisert er alle regnskapstall hentet fra resultatregnskapet for private barnehager, som er innrapportert til Utdanningsdirektoratet. Tallene vi har benyttet i dette notatet er fra 2023, som er det siste tilgjengelige tallgrunnlaget. Utregningene er gjort at For velferdsstaten. Både tallgrunnlag og utregninger kan videresendes ved forespørsel.

For ytterligere informasjon, se For velferdsstatens nettsider: <https://velferdsstaten.no/2023/06/14/notatserie-redegjorelse-for-metode/>

¹ https://www.finansavisen.no/nyheter/naeringseiendom/2021/12/19/7791458/har-solgt-barnehageeiendommer-for-14-1-milliarder?zephro_sso_ott=mqFLdy

² <https://fagbladet.no/nyheter/desse-barnehagane-brukar-mykje-meir-pa-husleige-enn-andre-slik-skjer-det-6.91.1027078.1a85deb551>

³ Ibid.

⁴ BDO for Kunnskapsdepartementet, *Finansiering og regulering av private barnehagers eiendomskostnader 2016-2021*, 25. september 2023.

EIERSKIFTER OG NAVNEBYTTER VANSKELIGGJØR OVERSIKT

Siden Læringsverkstedet og FUS/Trygge barnehager solgte sine barnehager i 2020/21 til svenske SBB, har selskapet skiftet både navn og eier. SBB samlet først barnehagene i selskapet EduCo (SBB EduCo), før de i 2022 solgte en minoritetsandel til kanadiske Brookfield. Brookfield lyktes i slutten av 2023 å bli majoritetsseier i EduCo, som resulterte i navnebytte til **Nordiqs**. Verken eierskifter eller navnebytter er uvanlig og skjer av mange årsaker. Det er uansett et faktum at det vanskeliggjør informasjonsarbeid og skoloring. Både SBB og Brookfield er kontroversielle eiere⁵, men navnebyttet og «rebrandingen» skjuler nå effektivt deres tilknytning til sale-leaseback-barnehagene og -problematikken.

EIENDOMSSALG - BEGREPER

Sale-leaseback: Sale-leaseback innebærer i denne sammenheng at et barnehagebygg blir solgt med en avtale om tilbakeleie. At transaksjonen innebærer langvarig avtale om tilbakeleie, bidrar til å øke salgsprisen. Det er fordi prisen baserer seg på fremtidige leieinntekter fra barnehagene, i form av varige og sikre kontantstrømmer fra offentlige tilskudd og foreldrebetaling.

Triple-net: Mange av sale-leaseback-barnehagene er i tillegg bundet til såkalte triple-net-avtaler. Dette gjelder iallfall barnehager fra Læringsverkstedet og Norlandia. Triple-net innebærer at leietaker i tillegg til husleie, må stå for utgifter som for eksempel vedlikehold og reparasjoner.

DE FIRE STORE BARNEHAGEKJEDENE – FINNER NYE VEIER TIL PROFITT OG VOKSER MEST

Læringsverkstedet, FUS/Trygge Barnehager, Norlandia og Espira er landets største private barnehageaktører. Disse kjedene har til sammen solgt flere hundre barnehagebygg med sale-leaseback-avtaler. Disse har i dag et husleie-nivå som langt overstiger gjennomsnittet for private barnehager. Selv om et mindretall barnehager fra andre mindre kjeder er solgt med sale-leaseback-avtaler, er denne utviklingen hovedsakelig knyttet til disse fire aktørene. Det er også disse kjedene som vokser mest, ifølge Telemarksforskning, og som vil ha et flertall av de private barnehagene allerede i 2029 dersom samme utvikling fortsetter.⁶ Det er bakgrunnen for at de er de barnehagene vi ser mest på i dette notatet.

En sammenheng mellom høy lønnsomhet og lav bemanning hos de store kjedene er blitt påvist i en rapport fra 2021, skrevet av Samfunnsøkonomisk analyse og Telemarksforskning og utarbeidet på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet.⁷ Innføringen av bemanningsnormen i 2018/2019 reduserte lønnsomheten og tvang kjedene til å øke bemanningen til et minstenivå. Men ifølge Utdanningsdirektoratet har kjedene fremdeles lavere personalkostnader, færre barnehagelærere og færrest barne- og ungdomsarbeidere sammenliknet med andre typer barnehager.⁸ **Oppsummert bruker kjedene minst på det som har mest å si for kvaliteten og for barn og ansatte – bemanning og personalkostnader. De har samtidig unødvendig høye byggregrelerte kostnader.**

HVEM ER EIERNE?

Læringsverkstedet: Sundby-familien

Læringsverkstedet er landets største barnehagekjede, som per i dag består av 253 barnehager. Kjeden ble startet og eies av ekteparet Hans Jacob og Randi Sundby. Ifølge Kapital er de blant landets rikeste, og flyttet i 2022 til Sveits for å unngå skatteansvar. Ekteparet driver også 300 barnehager/skoler internasjonalt under merkevarnavnet Dibber.

FUS: Sævareid/Aase-familien

FUS er Norges nest største barnehagekjede med sine 183 barnehager. Kjeden ble startet av Eli Sævareid og Sigurd Aase, som i dag er på Kapitals liste over landets rikeste personer. I dag er også barna Urd, Gaute og Eystein med på eiersiden. Sistnevnte flyttet i 2022 til Sveits med deler av milliard-formuen opparbeidet gjennom barnehagedriften.

Norlandia/Kidsa: Adolfsen-brødrene

Kristian og Roger Adolfsen driver per i dag 121 barnehager i Norge under Norlandia-paraplyen. Norlandia driver også barnehager i flere europeiske land, inkludert Sverige og Finland, og har i tillegg virksomhet innen eldreomsorg, BPA og asyl. Også Adolfsen-brødrene er å finne på Kapitals liste over landets rikeste personer.

Espira: AcadeMedia AB

Espira ble startet opp av Einar Magne Jansen i 1992, men eies i dag av det svenske børsnoterte selskapet AcadeMedia AB. Kjeden teller i dag 107 barnehager. AcadeMedia er Sveriges største skoleselskap, og er en kontroversiell aktør. Største aksjeeiere i AcadeMedia inkluderer flere investeringsselskaper og -fond.

⁵ Se for eksempel «Kindergarten landlord», en rapport skrevet av Centre for International Corporate Tax and Research (CICTAR) i samarbeid med For velferdsstaten: <https://velferdsstaten.no/2024/02/28/rapport-kindergarten-landlord/>

⁶ Lunder T.E., Telemarksforskning, *En barnehagesektor i endring, Hvilken betydning har framveksten av barnehagekjedene?*, TF-notat nr. 20/2019: <https://www.telemarksforskning.no/publikasjoner/en-barnehagesektor-i-endring/3454/>

⁷ <https://www.utdanningsnytt.no/private-barnehager-okonomi/ny-analyse-av-private-barnehagerstorkonsernene-valgte-hoye-overskudd-fremfor-bemanning/297252>

⁸ <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/private-barnehager-ikke-en-og-samme-ting/>

Husleie og byggrelaterte kostnader – kjedene har betydelig større kostnader

Når det kommer til husleie, har det nasjonale snittet for private barnehager ligget på rundt 6 prosent. Oslo, kommunen der det er dyrest å leie, har et snitt på 7 prosent, ifølge en beregning utført av Fagbladet.⁹

Tabell 1 på de neste sidene viser husleie, regnet som prosent av driftsinntekt, for Bergen kommunes ordinære private barnehager i 2023. **Av barnehagene som har 10 prosent eller mer i husleie, er 43 av 45 fra de store kommersielle kjedene. Foruten en har alle disse kjedebarnhagene bygg som er solgt og inngått avtale om tilbakeleie (sale-leaseback) med enten Kinland Property eller Brookfield/SBB (Nordiqus).**¹⁰ Den ene kjedebarnhagen som ikke har et bygg som er solgt - Læringsverkstedet Våganeset Maritime barnehage AS - betaler husleie til Læringsverkstedet. De to enkeltstående barnehagene i denne gruppen – A2g friluftsbarnhage AS og Naturbasen barnehage AS - betaler begge husleie til nærstående selskap.

I høringsnotatet til Støre-regjeringens forslag til endringer i barnehageloven, står det:

«Husleie er en kostnad som barnehagen kan dekke selv om den går med underskudd. Tilfellene der barnehagene selger eiendom for deretter å leie tilbake, er dermed en kilde til økt og mer stabilt uttak av verdier. Fordi barnehagedrift er en næring som har forutsigbare inntektskilder med garanterte offentlige tilskudd og foreldrebetaling, har eiere av barnehagebygg kunnet inngå langsiktige avtaler om relativt høy husleie, med lav risiko. Dette har blant annet ført til at barnehager har blitt et investeringsobjekt for kommersielle interesser, og at stadig flere norske barnehagebygg eies av utenlandske eiere og av utenlandske fond. (...) **Når barnehager inngår husleieavtaler med svært høy husleie, går dette på bekostning av midler barnehagen kan bruke på det pedagogiske tilbudet.**»

Høringsnotat, Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter, 1. sept. 2023, side 17-18.

Tabell 1

Barnehage	Husleie
Espira Solknatten barnehage	16 %
Kidsa Kokstad	14 %
Espira Rå barnehage	14 %
Læringsverkstedet Kanutten barnehage	14 %
Læringsverkstedet Midtunbråtet Doremi barnehage	13 %
Espira Rambjøra barnehage	13 %
Kidsa Øvre Sædal friluftsbarnhage	13 %
Læringsverkstedet Fana Gårds og friluftsbarnhage	13 %
Kidsa Tertitten	13 %
Kidsa Olsvikfjellet	13 %
Norlandia Capella barnehage	12 %
Læringsverkstedet Kvernabekken barnehage	12 %
Espira Helldalsåsen barnehage	12 %
Kidsa Øyrane	12 %
Læringsverkstedet Våganeset Maritime barnehage	12 %
Kidsa Inndalen	12 %
Kidsa Ladegården	12 %
Kidsa Øvsttun	12 %
Kidsa Sølvberget	12 %
Kidsa Løvåsbakken	12 %
Kidsa Eidsvåg	12 %
Kidsa Festtangen	12 %
Læringsverkstedet Søreidtunet barnehage	12 %
Kidsa Varden	12 %
Kidsa Hylkje	11 %
Kidsa Christinegård	11 %
Kidsa Brønnaldalen	11 %

⁹ Fagbladet, 21.2.24: <https://fagbladet.no/nyheter/desse-barnehagane-brukar-mykje-meir-pa-husleige-enn-andre-slik-skjer-det-6.91.1027078.1a85deb551>

¹⁰ Barnehager fra de fire store kjedene er uthevet i tabellene, er de i tillegg tilbakeleiebarnehager er de markert med grått.

Espira Ulsetskogen barnehage	11 %
Læringsverkstedet Blomsterdalen barnehage	11 %
Læringsverkstedet Krokusbakken barnehage	11 %
Kidsa Erleveien	11 %
Kidsa Haukedalen	11 %
A2g friluftsbarnhage AS	11 %
Kidsa Slettebakken	11 %
Kidsa Midtbygda	11 %
Kidsa Allestadhaugen	10 %
Læringsverkstedet Åsane Gårds- og friluftsbarnhage	10 %
Kidsa Breistein	10 %
Læringsverkstedet Kjøkkelvik barnehage	10 %
Kidsa Vågedalen	10 %
Norlandia Rollandslia barnehage	10 %
Kidsa Sandgotna	10 %
Læringsverkstedet Mathopen barnehage	10 %
Kidsa Myrdal	10 %
Naturbasen barnehage friluftsbarnhage	10 %
Espira Steinsviken barnehage	9 %
Håkonshella Fus barnehage	9 %
Espira Eventyrskogen barnehage	9 %
Espira Grønnestølen barnehage	8 %
Kronen barnehage	8 %
Grønskeret barnehage AS	8 %
Godvik barnehage	8 %
Fremtiden barnehage	7 %
Løvstakken barnehage AS	7 %
Tertnesparken barnehage AS	7 %
Låven barnehage	6 %
Bedehusbarnhagen	6 %
Betanien barnehage AS	6 %
Nubben barnehage	5 %
Garnes gårdsbarnhage AS	5 %
Marineholmen barnehage Drift AS	5 %
Sammen Fagertun barnehage	5 %
Energiparken barnehage	5 %
Preg barnhager Hordvik AS	5 %
Heimly barnehage	5 %
Kidsa Ospeli	5 %
Lekeklossen Løvåsen barnehage	4 %
Kidsa Nyhavn	4 %
Våtun barnehage	4 %
Tveitevannet barnehage SA	4 %
Lekeklossen Vestre barnehage	4 %
Klem barnehage AS	4 %
Minken barnehage	4 %
Karusellen barnehage	4 %
Preg barnhager Lyngbø AS	4 %
Slettebakken Menighets barnehage AS	3 %
Stiftelsen Selegrend barnehage	3 %
Sammen Blokksberg barnehage	3 %
Østre Nattlandsfjellet barnehage Ans	3 %
Bergen miljøbarnhage AS	3 %
Eventus Bergen Barneasyl	3 %
Nesttun Indremisjons barnehage	3 %

Biskopshavn barnehage SA	3 %
Kidsa Toppemyr	3 %
Den Internasjonale barnehage i Bergen	3 %
Lekeklossen Storhammaren barnehage (ULNA)	3 %
Starefossen barnehage	2 %
Sion menighetsbarnehage	2 %
Tryllefløyten steinerbarnehage SA	2 %
Sjøsprøyten barnehage	2 %
Akrobaten barnehage AS	2 %
Bønes Menighets barnehage	1 %
Unneland barnehage	1 %
Eventus Liland barnehage AS	0
Eventus Eventyrdalen barnehage AS Friluftsliv	0
Norlandia Festeråsen barnehage	0
Myren gårdsbarnehage AS	0
Eventus Tiriltoppen barnehage AS Friluftsliv	0
Rosenhagen steinerbarnehage	0
Eventus Kvernslåttan barnehage AS Friluftsliv	0
Læringsverkstedet Steinsvikkroken barnehage	0
Sammen Fantoft barnehage	0
Eventus Midtun barnehage AS Friluftsliv	0
Eventus Birk barnehage AS	0
Kjennalslia Kanvas-barnehage	0
Kladden Kanvas-barnehage	0
Haukedalsmyra Kanvas-barnehage	0
Sandslimarka Kanvas-barnehage	0
Fanatunet barnehage SA	0
Våkleivbrotet Kanvas-barnehage	0
Sammen Fantoft Gård barnehage	0
Sammen Nerigard barnehage	0
Kanadaskogen friluftslivsbarnehage	0
Sammen Oppigard barnehage	0
Olsvikåsen Kanvas-barnehage	0
Sammen Jekteviken barnehage	0
Damsgård Kanvas-barnehage	0
Eldshovden barnehage SA	0
Bønestoppen Kanvas-barnehage	0
Ulset barnehage	0
Eplekartan steinerbarnehage SA	0
Vindharpn barnehage SA	0
Skjoldtun barnehage	0
Sammen Bortigard barnehage	0
Eidsvågnesets barnehage	0
Einerhaugen barnehage SA	0
Solsikken barnehage Skeie AS	0
Birken barnehage AS	0
Den Internasjonale barnehage i Bergen	0
Straumsgrend barnehage	0
Helse Bergen Hf	0
International School Of Bergen Ecc AS	0
Nordås Selegrend Kunst- og musikkbarnehage	0
Helse Bergen Hf	0
Helse Bergen Hf	0
Helse Bergen Hf	0

Dersom vi utvider og ser på husleie pluss andre byggrelaterte kostnader som finanskostnader og avskrivninger, er bildet fremdeles det samme - kjedene troner klart i toppen (tabell 2): 44 av 46 barnehager med byggrelaterte kostnader på 10 prosent eller mer, er fra de store kjedene. **42 av disse er tilbakeleiebarnehager.**

Av de 67 barnehagene med byggrelaterte kostnader på 5 prosent eller mindre, derimot, er kun to fra de store kjedene.

Tabell 2

Barnehage	Bygg-kostnader
Espira Solknatten barnehage	16 %
Læringsverkstedet Steinsvikkroken barnehage	15 %
Kidsa Kokstad	14 %
Læringsverkstedet Kanutten barnehage	14 %
Espira Rå barnehage	14 %
Læringsverkstedet Midtunbråtet Doremi barnehage	13 %
Espira Rambjøra barnehage	13 %
Læringsverkstedet Fana Gårds og friluftsbarnhage	13 %
Kidsa Øvre Sædal friluftsbarnhage	13 %
Kidsa Tertitten	13 %
Kidsa Otsvikfjellet	13 %
Læringsverkstedet Kvernabekken barnehage	12 %
Norlandia Capella barnehage	12 %
Norlandia Festeråsen barnehage	12 %
Læringsverkstedet Våganeset Maritime barnehage	12 %
Espira Helldalsåsen barnehage	12 %
Læringsverkstedet Blomsterdalen barnehage	12 %
Kidsa Øyrane	12 %
Kidsa Ladegården	12 %
Kidsa Inndalen	12 %
Kidsa Øvstun	12 %
Kidsa Sølvberget	12 %
Læringsverkstedet Søreidtunet barnehage	12 %
Kidsa Løvåsbakken	12 %
Kidsa Eidsvåg	12 %
Kidsa Festtangen	12 %
Kidsa Varden	12 %
Kidsa Hylkje	11 %
Kidsa Christinegård	11 %
Kidsa Brønnaldalen	11 %
Læringsverkstedet Krokusbakken barnehage	11 %
Espira Ulsetskogen barnehage	11 %
Kidsa Erleveien	11 %
Kidsa Haukedalen	11 %
Læringsverkstedet Åsane Gårds- og friluftsbarnhage	11 %
A2g friluftsbarnhage AS	11 %
Kidsa Slettebakken	11 %
Kidsa Midtbygda	11 %
Læringsverkstedet Kjøkkelvik barnehage	11 %
Kidsa Allestadhaugen	10 %
Kidsa Breistein	10 %
Kidsa Vågedalen	10 %
Norlandia Rollandslia barnehage	10 %

Kidsa Sandgotna	10 %
Læringsverkstedet Mathopen barnehage	10 %
Kidsa Myrdal	10 %
Naturbasen barnehage AS	10 %
Espira Steinsviken barnehage	9 %
Fremtiden barnehage	9 %
Håkonshella Fus barnehage	9 %
Espira Eventyrskogen barnehage	9 %
Tryllefløyten steinerbarnehage SA	8 %
Garnes gårdsbarnehage AS	8 %
Espira Grønnestølen barnehage	8 %
Kronen barnehage	8 %
Godvik barnehage	8 %
Grønskjeret barnehage AS	8 %
Myren gårdsbarnehage AS	8 %
Sammen Fantoft Gård barnehage	7 %
Løvsakken barnehage AS	7 %
Tertnesparken barnehage AS	7 %
Sammen Fantoft barnehage	6 %
Låven barnehage	6 %
Damsgård Kanvas-barnehage	6 %
Nubben barnehage	6 %
Heimly barnehage	6 %
Østre Nattlandsfjellet barnehage Ans	6 %
Bedehusbarnehagen	6 %
Betanien barnehage AS	6 %
Eplekarten steinerbarnehage SA	5 %
Sammen Blokksberg barnehage	5 %
Eventus Birk barnehage AS	5 %
Eventus Eventyrdalen barnehage AS Friluftsliv	5 %
Sammen Fagertun barnehage	5 %
Marineholmen barnehage Drift AS	5 %
Energiparken barnehage	5 %
Preg barnehager Hordvik AS	5 %
Kidsa Ospeli	5 %
Sammen Jekteviken barnehage	5 %
Rosenhagen steinerbarnehage	5 %
Skjoldtun barnehage	5 %
Kladden Kanvas-barnehage	5 %
Lekeklossen Løvåsen barnehage	4 %
Kidsa Nyhavn	4 %
Våtun barnehage	4 %
Slettebakken Menighets barnehage AS	4 %
Tveitevannet barnehage SA	4 %
Lekeklossen Vestre barnehage	4 %
Eventus Liland barnehage AS	4 %
Klem barnehage AS	4 %
Minken barnehage	4 %
Vindharpen barnehage SA	4 %
Karusellen barnehage	4 %
Preg barnehager Lyngbø AS	4 %
Eldshovden barnehage SA	3 %

Stiftelsen Selegrend barnehage	3 %
Akrobaten barnehage AS	3 %
Den Internasjonale barnehage i Bergen	3 %
Bergen miljøbarnehage AS	3 %
Eventus Bergen Barneasyl	3 %
Sandslimarka Kanvas-barnehage	3 %
Sammen Bortigard barnehage	3 %
Fanatunet barnehage SA	3 %
Unneland barnehage	3 %
Nesttun Indremisjons barnehage	3 %
Sammen Nerigard barnehage	3 %
Eventus Kvernslåtten barnehage AS Friluftsliv	3 %
Kanadaskogen friluftslivsbarnehage	3 %
Eidsvågnesets barnehage	3 %
Biskopshavn barnehage SA	3 %
Kidsa Toppemyr	3 %
Den Internasjonale barnehage i Bergen	3 %
Lekeklossen Storhammaren barnehage (ULNA)	3 %
Starefossen barnehage	2 %
Sion menighetsbarnehage	2 %
Sammen Oppigard barnehage	2 %
Sjøsprøyten barnehage	2 %
Solsikken barnehage Skeie AS	2 %
Eventus Midtun barnehage AS Friluftsliv	2 %
Bønes Menighets barnehage	1 %
Eventus Tiriltoppen barnehage AS Friluftsliv	1 %
Einerhaugen barnehage SA	1 %
Straumsgrend barnehage	1 %
Ulset barnehage	1 %
Olsvikåsen Kanvas-barnehage	1 %
Kjennedalslia Kanvas-barnehage	0
Birken barnehage AS	0
Bønestoppen Kanvas-barnehage	0
Haukedalsmyra Kanvas-barnehage	0
International School Of Bergen Ecc AS	0
Våkleivbrotet Kanvas-barnehage	0
Helse Bergen Hf	0
Nordås Selegrend Kunst- og musikkbarnehage	0
Helse Bergen Hf	0
Helse Bergen Hf	0
Helse Bergen Hf	0

Personalkostnader

Fordi bemanning er kjernen i barnehagevirksomhet, er personalkostnader den desidert største kostnaden ved barnehagedrift. Personalkostnader i kommunale barnehager er i gjennomsnitt 80 prosent av totale kostnader. De private barnehagenes inntekt er «fast» og alle barnehager har overordnet sett samme økonomiske utgangspunkt (se boks om stykkprisfinansiering). **Ifølge Utdanningsdirektoratet utpeker de store kjedene seg med særlig lave personalkostnader.**¹¹ Overordnet sett betyr lavere personalkostnader dårligere vilkår for kvalitet. For eksempel gjennom færre antall ansatte, færre ansatte med formell kompetanse, og/eller dårligere lønns- og pensjonsvilkår for de ansatte.

DEN STØRSTE KOSTNADEN ER DEN VIKTIGSTE

Personalkostnader er den desidert største kostnaden ved barnehagedrift. Dette er grunnet tjenestens arbeidsintensive natur. Personalkostnader ligger på rundt 80 prosent. Jo lavere personalkostnader, jo dårligere vilkår for kvalitet.

STYKKPRISFINANSIERING

Kommunene gir driftstilskudd til private barnehager per heltidsplass, og det gis ulike satser for små (0-2 år) og store (3-6 år) barn. Driftstilskuddet beregnes ut fra gjennomsnittlige driftsutgifter per heltidsplass i tilsvarende kommunale barnehager. Grunnlaget er kommune-regnskapet to år før tilskudssåret. De private barnehagene får i tillegg egne påslag for blant annet administrasjons- og pensjonsutgifter.

Tabell 3 på de neste sidene viser andel personalkostnader i de private barnehagene i Bergen kommune for 2023. Her er de store kjedene blant dem med lavest personalkostnader. Dette stemmer altså med tendensen nasjonalt.

Kun én av kjede-/tilbakeleie-barnehagene har personalkostnader som ligger på eller over snittet på 80 prosent (av totalt 36).

Kjede-/tilbakeleiebarnehager utgjør til sammenlikning over halvparten av de barnehagene med personalkostnader lavere enn snittet - 51 av 99 barnehager.

Av de 38 barnehagene med personalkostnader på 70 prosent eller lavere, er 24 fra de store kjedene, 20 av dem er tilbakeleie-barnehager.

¹¹ Utdanningsdirektoratet, *Private barnehager – ikke en og samme ting*: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/analyser/private-barnehager-ikke-en-og-samme-ting/>

Tabell 3

Barnehage	Personal- kostnader
Østre Nattlandsfjellet barnehage Ans	50 %
A2g friluftsbarnhage AS	60 %
Espira Rå barnehage	60 %
Karusellen barnehage	61 %
Norlandia Festeråsen barnehage	62 %
Norlandia Capella barnehage	62 %
Kidsa Erleveien	63 %
Espira Steinsviken barnehage	64 %
Myren gårdsbarnehage AS	64 %
Espira Eventyrskogen barnehage	64 %
Eventus Tiriltoppen barnehage AS Friluftsliv	65 %
Eventus Bergen Barneasyl	66 %
Lekeklossen Storhammaren barnehage (ULNA)	66 %
Kidsa Olsvikfjellet	66 %
Espira Solknatten barnehage	67 %
Espira Ulsetskogen barnehage	67 %
Fremtiden barnehage	67 %
Læringsverkstedet Mathopen barnehage	67 %
Lekeklossen Vestre barnehage	67 %
Kidsa Øvre Sædal friluftsbarnhage	67 %
Kidsa Øvstun	67 %
Rosenhagen steinerbarnehage	67 %
Espira Helldalsåsen barnehage	68 %
Norlandia Rollandslia barnehage	68 %
Læringsverkstedet Våganeset Maritime barnehage	68 %
Lekeklossen Løvåsen barnehage	68 %
Espira Grønnestølen barnehage	68 %
Eventus Kvernslåtten barnehage AS Friluftsliv	68 %
Kidsa Brøndalen	69 %
Kidsa Øyrane	69 %
Læringsverkstedet Steinsvikkroken barnehage	69 %
Sammen Fantoft barnehage	69 %
Kidsa Allestadhaugen	69 %
Espira Rambjøra barnehage	69 %
Kidsa Varden	70 %
Kidsa Ospeli	70 %
Eventus Midtun barnehage AS Friluftsliv	70 %
Læringsverkstedet Åsane Gårds- og friluftsbarnhage	70 %
Læringsverkstedet Krokusbakken barnehage	71 %
Læringsverkstedet Kjøkkelvik barnehage	71 %
Eventus Birk barnehage AS	71 %
Kidsa Festtangen	71 %
Kidsa Myrdal	71 %
Kjennedalslia Kanvas-barnhage	71 %
Kidsa Kokstad	71 %
Kidsa Haukedalen	71 %
Kladden Kanvas-barnhage	71 %
Læringsverkstedet Kanutten barnehage	71 %
Tryllefløyten steinerbarnehage SA	71 %
Sjøsprøyten barnehage	71 %
Læringsverkstedet Fana Gårds og friluftsbarnhage	72 %
Haukedalsmyra Kanvas-barnhage	72 %
Kidsa Vågedalen	72 %

Kidsa Breistein	72 %
Kidsa Løvåsbakken	72 %
Kidsa Christinegård	72 %
Sandslimarka Kanvas-barnehage	72 %
Fanatunet barnehage SA	72 %
Kidsa Eidsvåg	73 %
Kidsa Hylkje	73 %
Naturbasen barnehage AS	73 %
Læringsverkstedet Søreidtunet barnehage	74 %
Våkleivbrotet Kanvas-barnehage	74 %
Sammen Fantoft Gård barnehage	74 %
Kidsa Slettebakken	74 %
Kidsa Sølvberget	74 %
Akrobaten barnehage AS	74 %
Sammen Nerigard barnehage	74 %
Minken barnehage	74 %
Kanadaskogen friluftslivsbarnehage	74 %
Kidsa Tertitten	74 %
Marineholmen barnehage Drift AS	75 %
Kidsa Inndalen	75 %
Sammen Oppigard barnehage	75 %
Kidsa Sandgotna	75 %
Kidsa Toppemyr	76 %
Olsvikåsen Kanvas-barnehage	76 %
Sammen Blokksberg barnehage	76 %
Låven barnehage	76 %
Betanien barnehage AS	76 %
Eventus Eventyrdalen barnehage AS Friluftsliv	76 %
Sammen Jekteviken barnehage	76 %
Kidsa Ladegården	76 %
Læringsverkstedet Kvernabekken barnehage	77 %
Læringsverkstedet Midtunbråtet Doremi barnehage	77 %
Damsgård Kanvas-barnehage	77 %
Eldshovden barnehage SA	77 %
Bønestoppen Kanvas-barnehage	77 %
Den Internasjonale barnehage i Bergen	77 %
Kidsa Midtbygda	78 %
Ulset barnehage	78 %
Kidsa Nyhavn	78 %
Læringsverkstedet Blomsterdalen barnehage	78 %
Nubben barnehage	78 %
Eplekartan steinerbarnehage SA	79 %
Eventus Liland barnehage AS	79 %
Stiftelsen Selegrend barnehage	79 %
Garnes gårdsbarnehage AS	79 %
Preg barnehager Hordvik AS	80 %
Grønskjeret barnehage AS	80 %
Vindharpen barnehage SA	80 %
Bedehusbarnehagen	81 %
Godvik barnehage	81 %
Skjoldtun barnehage	81 %
Sammen Bortigard barnehage	81 %
Biskopshavn barnehage SA	81 %
Eidsvågnesets barnehage	82 %
Våtun barnehage	82 %

Unneland barnehage	82 %
Håkonshella Fus barnehage	82 %
Kronen barnehage	82 %
Tveitevannet barnehage SA	83 %
Einerhaugen barnehage SA	83 %
Løvestakken barnehage AS	83 %
Solsikken barnehage Skeie AS	83 %
Heimly barnehage	83 %
Birken barnehage AS	84 %
Den Internasjonale barnehage i Bergen	84 %
Bergen miljøbarnehage AS	84 %
Straumsgrend barnehage	85 %
Tertnesparken barnehage AS	85 %
Helse Bergen Hf	86 %
Preg barnehager Lyngbø AS	86 %
Energiparken barnehage	86 %
Nesttun Indremisjons barnehage	86 %
International School Of Bergen Ecc AS	88 %
Starefossen barnehage	88 %
Bønes Menighets barnehage	88 %
Sammen Fagertun barnehage	88 %
Slettebakken Menighets barnehage AS	89 %
Klem barnehage AS	91 %
Sion menighetsbarnehage	91 %
Nordås Selegrend Kunst- og musikkbarnehage	92 %
Helse Bergen Hf	95 %
Helse Bergen Hf	99 %
Helse Bergen Hf	105 %

Bemanning

Tabell 4 på de neste sidene viser bemanningstettheten – antall barn per ansatt - for de ordinære private barnehagene i Bergen i 2023. **6,0 er minstekravet** (se boks om bemanningsnormen under).

Snittet i Bergen kommune for 2023 var 5,9 for både private og kommunale barnehager (se boks). Men som kjent kan gjennomsnitt skjule store forskjeller; det gjelder også for bemanningen i Bergens private barnehager. Bemanningstettheten strekker seg fra 3,8 til 6,0. Det er vesentlig forskjeller.

Flesteparten av de private barnehagene i Bergen kommune - 79 av 136 - hadde lavest mulig bemanning i 2023, med en bemanningstetthet på 6,0. **Over halvparten av disse - 43 av 79 - var fra de store kommersielle kjedene, hvorav 37 var barnehager med salg og tilbakeleie-avtaler.**

I den andre enden av skalaen finner vi derimot få barnehager fra kjedene. Av de 57 barnehagene med bemanning som tangerte eller hadde bedre enn snittet på 5,9, var kun 10 fra kjedene.

BEMANNINGSNORMEN

Bemanningsnormen ble innført i 2018/2019. Normen sier at det skal være maks 6 barn per ansatt for store barn, og maks 3 barn per ansatt for små barn. Normen regnes i tall, der minstekravet er 6,0. **Jo lavere tall, desto bedre bemanning.**

Mange tror normen sikrer tilstrekkelig bemanning, men den er i realiteten kun et minstekrav. Normen har dessuten en rekke svakheter, som tilsier at den reelle bemanningen er dårligere enn tallene viser. For eksempel gjelder normen ikke per avdeling og den gjelder ikke hele åpningstiden. Normen tar heller ikke høyde for tid de ansatte er borte fra avdelingen i løpet av dagen, som feks pauser, møter, plantid etc.

BEMANNING ER VIKTIGST

Bemanning er en av de viktigste strukturelle faktorene og forutsetningene for høy kvalitet i barnehagen. For nøkkeltall på bemanning er det viktig å huske på at **jo lavere tallet er, jo bedre er bemanningen.** Dette er fordi bemanningstettheten måles i antall barn per ansatt.

SNITT, BARN PER ANSATT

Bergen 2023	Hele landet 2023
Kommunalt: 5,9	Kommunalt: 5,6
Privat: 5,9	Privat: 5,7

SNITT, BARN PER BARNEHAGELÆRER

Bergen 2023	Hele landet 2023
Kommunalt: 12,5	Kommunalt: 13,3
Privat: 12,5	Privat: 13,6

LITEN FORSKJELL PÅ PAPIRET - STOR FORSKJELL I PRAKSIS

Et par desimaler i forskjell på bemanning kan virke lite på papiret, men i praksis kan dette utgjøre en vesentlig forskjell i reell bemanning ute i barnehagene.

Tabell 4

Barnehage	Bemannings- tetthet
Østre Nattlandsfjellet barnehage Ans	6
A2g friluftsbarnhage AS	6
Espira Rå barnehage	6
Karusellen barnehage	6
Norlandia Festeråsen barnehage	6
Norlandia Capella barnehage	6
Kidsa Erleveien	6
Espira Steinsviken barnehage	6
Myren gårdsbarnehage AS	6
Espira Eventyrskogen barnehage	6
Eventus Bergen Barneasyl	6
Espira Solknatten barnehage	6
Espira Ulsetskogen barnehage	6
Læringsverkstedet Mathopen barnehage	6
Lekeklossen Vestre barnehage	6
Kidsa Øvre Sædal friluftsbarnhage	6
Kidsa Øvstun	6
Rosenhagen steinerbarnehage	6
Espira Helldalsåsen barnehage	6
Norlandia Rollandslia barnehage	6
Lekeklossen Løvåsen barnehage	6
Espira Grønnestølen barnehage	6
Eventus Kvernslåtten barnehage AS Friluftsliv	6
Kidsa Brønnaldalen	6
Kidsa Øyrane	6
Læringsverkstedet Steinsvikkroken barnehage	6
Sammen Fantoft barnehage	6
Espira Rambjøra barnehage	6
Eventus Midtun barnehage AS Friluftsliv	6
Læringsverkstedet Krokusbakken barnehage	6
Læringsverkstedet Kjøkkelvik barnehage	6
Kidsa Festtangen	6
Kidsa Myrdal	6
Kjennaldslia Kanvas-barnehage	6
Kidsa Kokstad	6
Kidsa Haukedalen	6
Kladden Kanvas-barnehage	6
Læringsverkstedet Kanutten barnehage	6
Trylleflyten steinerbarnehage SA	6
Læringsverkstedet Fana Gårds og friluftsbarnhage	6
Haukedalsmyra Kanvas-barnehage	6
Kidsa Vågedalen	6
Kidsa Breistein	6
Kidsa Christinegård	6
Sandslimarka Kanvas-barnehage	6
Kidsa Hylkje	6
Læringsverkstedet Søreidtunet barnehage	6
Våkleivbrotet Kanvas-barnehage	6
Sammen Fantoft Gård barnehage	6
Kidsa Slettebakken	6

Kidsa Tertitten	6
Kidsa Inndalen	6
Kidsa Sandgotna	6
Kidsa Toppemyr	6
Olsvikåsen Kanvas-barnehage	6
Sammen Blokksberg barnehage	6
Låven barnehage	6
Betanien barnehage AS	6
Eventus Eventyrdalen barnehage AS Friluftsliv	6
Sammen Jekteviken barnehage	6
Kidsa Ladegården	6
Læringsverkstedet Kvernabekken barnehage	6
Læringsverkstedet Midtunbråtet Doremi barnehage	6
Bønestoppen Kanvas-barnehage	6
Kidsa Midtbygda	6
Ulset barnehage	6
Nubben barnehage	6
Grønskjeret barnehage AS	6
Skjoldtun barnehage	6
Biskopshavn barnehage SA	6
Eidsvågnesets barnehage	6
Våtun barnehage	6
Unneland barnehage	6
Håkonshella Fus barnehage	6
Heimly barnehage	6
Birken barnehage AS	6
Energiparken barnehage	6
Nesttun Indremisjons barnehage	6
International School Of Bergen Ecc AS	6
Kidsa Olsvikfjellet	5,9
Fremtiden barnehage	5,9
Kidsa Allestadhaugen	5,9
Kidsa Varden	5,9
Læringsverkstedet Åsane Gårds- og friluftsbarnhage	5,9
Kidsa Løvåsbakken	5,9
Minken barnehage	5,9
Sammen Oppigard barnehage	5,9
Vindharpen barnehage SA	5,9
Sammen Bortigard barnehage	5,9
Tveitevannet barnehage SA	5,9
Den Internasjonale barnehage i Bergen	5,9
Helse Bergen Hf	5,9
Starefossen barnehage	5,9
Sammen Fagertun barnehage	5,9
Helse Bergen Hf	5,9
Eventus Tiriltoppen barnehage AS Friluftsliv	5,8
Lekeklossen Storhammaren barnehage (ULNA)	5,8
Kidsa Ospeli	5,8
Sjøsprøyten barnehage	5,8
Kidsa Eidsvåg	5,8
Akrobaten barnehage AS	5,8
Sammen Nerigard barnehage	5,8

Eplekartan steinerbarnehage SA	5,8
Eventus Liland barnehage AS	5,8
Garnes gårdsbarnehage AS	5,8
Preg barnehager Hordvik AS	5,8
Kronen barnehage	5,8
Einerhaugen barnehage SA	5,8
Solsikken barnehage Skeie AS	5,8
Tertnesparken barnehage AS	5,8
Klem barnehage AS	5,8
Helse Bergen Hf	5,8
Læringsverkstedet Våganeset Maritime barnehage	5,7
Fanatunet barnehage SA	5,7
Naturbasen barnehage AS	5,7
Læringsverkstedet Blomsterdalen barnehage	5,7
Bedehusbarnehagen	5,7
Godvik barnehage	5,7
Straumsgrend barnehage	5,7
Helse Bergen Hf	5,7
Eventus Birk barnehage AS	5,6
Kidsa Sølvberget	5,6
Marineholmen barnehage Drift AS	5,6
Eldshovden barnehage SA	5,6
Kidsa Nyhavn	5,6
Damsgård Kanvas-barnehage	5,5
Stiftelsen Selegrend barnehage	5,5
Bønnes Menighets barnehage	5,5
Kanadaskogen friluftslivsbarnehage	5,4
Løvsakken barnehage AS	5,4
Nordås Selegrend Kunst- og musikkbarnehage	5,4
Preg barnehager Lyngbø AS	5,3
Den Internasjonale barnehage i Bergen	5,2
Bergen miljøbarnehage AS	4,8
Slettebakken Menighets barnehage AS	3,8
Sion menighetsbarnehage	3,8

Tabell 5 viser antall barn per barnehagelærer for Bergens ordinære private barnehager i 2023. Snittet i Bergen kommune var 12,5 for både private og kommunale barnehager (se boks), men igjen skjuler tallet til dels store forskjeller, og vi ser at barnehagelærertettheten varierer fra 7,7 til 14,0 dette året.

Av de 61 barnehagene som ligger dårligere enn snittet på 12,5, er over halvparten fra kjedene (37 av 61).

Kun 15 av 75 barnehager som tangerer eller ligger over snittet, er fra kjedene. **Blant de 20 barnehagene med høyest barnehagelærertetthet, er det ingen fra kjedene.**

MANGEL PÅ BARNEHAGELÆRERE

I Norge er det mangel på barnehagelærere mange steder. Av den grunn kan det argumenteres at dette nøkkeltallet har begrenset verdi i denne sammenhengen, fordi dårlige tall kan reflektere andre faktorer enn økonomiske prioriteringer. Likevel er mønsteret for kjedene jevnt over tydelig også her, og vi velger derfor å ta det med.

Tabell 5

Barnehage	Barnehagelærer-tetthet
Norlandia Rollandslia barnehage	14,0
Kidsa Øyrane	14,0
Preg barnehager Lyngbø AS	14,0
Kidsa Erleveien	13,9
Espira Grønnestølen barnehage	13,8
Espira Rambjøra barnehage	13,8
Kidsa Festtangen	13,8
Kidsa Kokstad	13,8
Kidsa Toppemyr	13,8
Læringsverkstedet Åsane Gårds- og friluftsbarnhage	13,8
Helse Bergen Hf	13,8
Espira Utsetskogen barnehage	13,7
Læringsverkstedet Mathopen barnehage	13,7
Kidsa Vågedalen	13,7
Kidsa Inndalen	13,7
Læringsverkstedet Steinsvikkroken barnehage	13,6
Kidsa Hylkje	13,6
Kidsa Midtbygda	13,6
Myren gårdsbarnehage AS	13,5
Kidsa Myrdal	13,5
Nubben barnehage	13,5
Birken barnehage AS	13,5
Preg barnehager Hordvik AS	13,5
A2g friluftsbarnhage AS	13,4
Espira Rå barnehage	13,4
Læringsverkstedet Krokusbakken barnehage	13,4
Læringsverkstedet Fana Gårds og friluftsbarnhage	13,4
Kidsa Christinegård	13,4
Læringsverkstedet Søreidtunet barnehage	13,4
Norlandia Capella barnehage	13,3
Kidsa Øvre Sædal friluftsbarnhage	13,3
Eventus Midtun barnehage AS Friluftsliv	13,3
Kidsa Haukedalen	13,3
Læringsverkstedet Kanutten barnehage	13,3
Kidsa Breistein	13,3
Kidsa Allestadhaugen	13,3
Naturbasen barnehage AS	13,3
Kidsa Ladegården	13,2

Fremtiden barnehage	13,2
Sammen Fagertun barnehage	13,2
Espira Helldalsåsen barnehage	13,1
Sandslimarka Kanvas-barnehage	13,1
Eventus Liland barnehage AS	13,1
Kidsa Slettebakken	13,0
Unneland barnehage	13,0
Helse Bergen Hf	13,0
Kidsa Sølvberget	13,0
Stiftelsen Selegrend barnehage	13,0
Norlandia Festeråsen barnehage	12,9
Eventus Kvernslåtten barnehage AS Friluftsliv	12,9
Våkleivbrotet Kanvas-barnehage	12,9
Eventus Birk barnehage AS	12,9
Læringsverkstedet Kjøkkelvik barnehage	12,8
Sammen Jekteviken barnehage	12,8
Eventus Tiriltoppen barnehage AS Friluftsliv	12,8
Kronen barnehage	12,8
Kidsa Sandgotna	12,7
Læringsverkstedet Kvernabekken barnehage	12,7
Kidsa Ospeli	12,7
Den Internasjonale barnehage i Bergen	12,7
Kjennndalslia Kanvas-barnehage	12,6
Espira Steinsviken barnehage	12,5
Låven barnehage	12,5
Sjøsprøyten barnehage	12,5
Solsikken barnehage Skeie AS	12,5
Læringsverkstedet Våganeset Maritime barnehage	12,5
Læringsverkstedet Blomsterdalen barnehage	12,5
Espira Eventyrskogen barnehage	12,4
Sammen Fantoft Gård barnehage	12,4
Læringsverkstedet Midtunbråtet Doremi barnehage	12,4
Kidsa Løvåsbakken	12,4
Sammen Oppigard barnehage	12,4
Einerhaugen barnehage SA	12,4
Espira Solknatten barnehage	12,3
Lekeklossen Vestre barnehage	12,3
Kidsa Øvstun	12,3
Kidsa Brøndalen	12,3
Kladden Kanvas-barnehage	12,3
Rosenhagen steinerbarnehage	12,2
Sammen Fantoft barnehage	12,2
Kidsa Olsvikfjellet	12,2
Eplekarten steinerbarnehage SA	12,2
Helse Bergen Hf	12,2
Håkonshella Fus barnehage	12,1
Energiparken barnehage	12,1
Godvik barnehage	12,1
Lekeklossen Løvåsen barnehage	12,0
Olsvikåsen Kanvas-barnehage	12,0
Sammen Blokksberg barnehage	12,0
International School Of Bergen Ecc AS	12,0
Kidsa Varden	12,0
Bønestoppen Kanvas-barnehage	11,9
Helse Bergen Hf	11,8

Tryllefløyten steinerbarnehage SA	11,7
Eventus Eventyrdalen barnehage AS Friluftsliv	11,7
Lekeklossen Storhammaren barnehage (ULNA)	11,7
Klem barnehage AS	11,7
Kidsa Tertitten	11,6
Skjoldtun barnehage	11,6
Betanien barnehage AS	11,5
Ulset barnehage	11,5
Tveitevannet barnehage SA	11,5
Fanatunet barnehage SA	11,5
Damsgård Kanvas-barnehage	11,5
Vindharpen barnehage SA	11,4
Haukedalsmyra Kanvas-barnehage	11,3
Straumsgrend barnehage	11,3
Kanadaskogen friluftslivsbarnehage	11,3
Sammen Bortigard barnehage	11,2
Eventus Bergen Barneasyl	11,1
Kidsa Nyhavn	11,1
Sammen Nerigard barnehage	11,0
Heimly barnehage	10,9
Biskopshavn barnehage SA	10,8
Den Internasjonale barnehage i Bergen	10,8
Kidsa Eidsvåg	10,8
Garnes gårdsbarnehage AS	10,7
Bedehusbarnehagen	10,7
Marineholmen barnehage Drift AS	10,7
Grønskjeret barnehage AS	10,6
Minken barnehage	10,6
Eldshovden barnehage SA	10,3
Løvestakken barnehage AS	10,3
Østre Nattlandsfjellet barnehage Ans	10,0
Eidsvågnesets barnehage	10,0
Nesttun Indremisjons barnehage	10,0
Nordås Selegrend Kunst- og musikkbarnehage	10,0
Tertnesparken barnehage AS	9,3
Bergen miljøbarnehage AS	9,0
Sion menighetsbarnehage	9,0
Starefossen barnehage	8,9
Våtun barnehage	8,8
Akrobaten barnehage AS	8,7
Karusellen barnehage	8,6
Bønes Menighets barnehage	8,6
Slettebakken Menighets barnehage AS	7,7

Flere kilder som peker mot en sammenheng mellom eiendomssalg, høy husleie og mindre midler til drift:

Center for International Corporate Tax Accountability and Research (CICTAR), *Kindergarten Landlord. Should Norwegian taxpayers finance profits for one of the world's largest asset managers?*, februar 2024.

(Hovedpoenger på norsk [her](#))

Thuve, M., BDO, *Finansiering og regulering av private barnehagers eiendomskostnader*, 20.3.2023.

NOU 2020: 13, *Kommersielle og ideelle aktørers rolle i fellesskapets velferdstjenester*, august 2024.

Lunder, T.E., Bjørn, E.C., Telemarksforskning, *Kostnader i barnehagene 2022*, Rapport 806, 3.3.2024.

NOU 2024: 17, *Private aktører i velferdsstaten – Velferdstjenesteutvalgets delutredning I og II om offentlige finansierte velferdstjenester*, desember 2020. Se f.eks. kap 24.4 og 27.5

Lunder, T.E., Bjørn, E.C., Telemarksforskning, *Kostnader i barnehagene 2023*, Rapport 907, 2.4.2025

Kunnskapsdepartementet, *Høringsnotat, Forslag til endringer i barnehageloven med forskrifter*, september 2023. Se f.eks. kap. 2.2.7 og 13.

Denne informasjonen er sammenstilt av For velferdsstaten. Spørsmål knyttet til tallene og informasjonen kan rettes til rådgiver Elin Myrekrok Skrede:

E-post: elin.myrekrok@velferdsstaten.no
Telefon: 99 64 04 02

Nettadresse: www.velferdsstaten.no